

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE RADOMSKO NA ROK 2018

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Radomsko na 2018 r. zwany dalej „Programem” został opracowany w oparciu o art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487), w związku z art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017, poz. 1875).

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
3. Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020;
4. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Radomsko na lata 2012-2017.
5. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 poz. 783, z późn.zm).

Dział I. Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Gminy Radomsko

Uzależnienie od alkoholu powoduje trwałe uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, psychiczne i fizyczne wyniszczenie organizmu. Alkoholizm rozwija się stopniowo, bez świadomości osoby pijącej i prowadzi w konsekwencji do utraty kontroli i umiaru w picie alkoholu. Nadużywanie alkoholu wynika często z nieumiejętności radzenia sobie z problemami codziennego życia. Choroba ta dotyka również członków rodziny uzależnionego. Negatywnym skutkiem spożywania alkoholu i palenia wyrobów tytoniowych jest systematyczne pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodzin. Osoby uzależnione od alkoholu i pozostające długotrwale bezrobotnymi nie są w stanie podjąć stałej pracy zawodowej; koszty ich utrzymania ponoszą rodziny oraz ośrodek pomocy społecznej. Na terenie Gminy Radomsko, obok ubóstwa, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, szkodliwe picie alkoholu to jeden z najpoważniejszych problemów.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż na ogólną liczbę ludności gminy – 5 558 (stan na koniec 2016 r.), 204 osoby to bezrobotni, w tym: kobiety – 122, mężczyźni – 82. W 2016 r. udzielono pomocy 227 rodzinom i 326 osobom. 203 rodziny otrzymały także wsparcie w postaci pracy socjalnej. Z powodu ubóstwa udzielono pomocy 178 rodzinom, z powodu bezrobocia – 111 rodzinom, niepełnosprawności - 94 rodzinom, długotrwałej lub ciężkiej choroby – 88 rodzinom, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa rodzinnego – 49 rodzinom oraz alkoholizmu – 13 rodzinom. Ta ostatnia liczba nie oddaje w pełni problemu, ponieważ alkohol jest również przyczyną prowadzącą do bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej choroby czy niewłaściwego funkcjonowania rodziny. Mimo podejmowanych działań przez Gminną

Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku problem z nadużywaniem alkoholu występuje w dalszym ciągu.

Wśród osób stosujących przemoc w rodzinie, w znacznym stopniu alkohol jest przyczyną tego zjawiska. Na 18 założonych w 2016 r. Niebieskich Kart w 10 przypadkach przyczyną stosowania przemocy był alkohol.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w gminie jest też liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego przyjętych do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomsku. W 2016 roku komisja rozpatrzyła łącznie 20 wniosków tj. 2 wnioski Komendy Powiatowej Policji w Radomsku, 3 wnioski Prokuratury Rejonowej w Radomsku, 3 wnioski Zespołu Interdyscyplinarnego działającego w Gminie Radomsko, 11 wniosków rodzin i 1 wniosek do Kuratora Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomsku.

Biorąc pod uwagę aktualne problemy społeczne w Gminie Radomsko, na szczególną uwagę w realizacji Programu zasługuje działalność profilaktyczna, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Z przeprowadzonej w 2015 roku na terenie gminy ankiety, w której przebadano 82 uczniów szkół podstawowych (klasa V i VI) oraz 89 uczniów gimnazjów wynika, iż 9 % badanych uczniów szkół podstawowych i 28 % gimnazjalistów próbowało alkohol, w tym 2 uczniów gimnazjum przyznało, że spożywa alkohol kilka razy w miesiącu. Wynika to m.in. z faktu, iż dostęp do alkoholu jest stosunkowo prosty – wskazują na to zarówno dorośli, jak i uczniowie. Uczniowie twierdzą, że stosunkowo łatwo jest kupić alkohol, jeśli ma się znajomości. Uczniowie najczęściej piją piwo, a dzieje się to często za namową kolegi. Część uczniów żywi ryzykowne przekonania co do alkoholu, tzn. uważa, że alkohol pomaga w radzeniu sobie z trudnościami, nie jest szkodliwy i powinien być dozwolony przed ukończeniem 18 roku życia. Z przeprowadzonym ankiet wynika, iż kontakt z alkoholem ma często charakter jednorazowy, ale zdarzają się przypadki powtarzalności tego zjawiska i o wiele więcej osób zna w swoim środowisku rówieśniczym osoby spożywające alkohol niż przyznające się do tego w przeprowadzonych ankietach.

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę, ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie fałszywych przekonań, co do szkodliwości picia alkoholu oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami oraz promowanie stylu życia „na trzeźwo” przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie i kontynuowania takiego zachowania w dorosłym życiu.

Nie bez znaczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnianych od alkoholu, m.in. poprzez inicjowanie powstania i wspomaganie działalności wspólnot AA.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Radomsko.

Dział II . Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Radomsko, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

Dział III. Cele i zadania programu

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w tym inicjowanie powstania i działania wspólnoty AA.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

ROZDZIAŁ I

ZADANIE Nr 1

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

1. Dofinansowanie i koordynacja realizacji programów profilaktycznych w pięciu Publicznych Szkołach Podstawowych działających na terenie gminy oraz współpraca z dyrektorami szkół i pedagogiem szkolnym.
2. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia poprzez dofinansowywanie:
 - a) imprez bezalkoholowych m.in. festynów, zawodów sportowych;
 - b) pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych przez szkoły, kluby sportowe i stowarzyszenia działające na terenie gminy, w tym m.in. dojazdów na zawody sportowe na szczeblu gminnym i poza gminnym; zakup sprzętu sportowego w ramach nagród lub wyposażenia dla w/w podmiotów;
 - c) wspieranie działalności organizacji pozarządowych poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań publicznych w drodze otwartych konkursów ofert, w połączeniu z profilaktyką uzależnienia od alkoholu, narkotyków i substancji psychoaktywnych.
3. Organizowanie warsztatów, pogadarek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu i innych używek.
4. Organizowanie, finansowanie i dofinansowanie konkursów grantowych dla placówek oświatowych prowadzących działalność profilaktyczną na terenie gminy.
5. Zakup nagród oraz dofinansowanie materiałów umożliwiających przeprowadzenie wybranych imprez sportowych, edukacyjnych i profilaktycznych.
6. Dofinansowanie oraz współudział w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
7. Dofinansowanie zakupu paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
8. Zakup materiałów edukacyjnych z dziedziny profilaktyki uzależnień od alkoholu.
9. Organizowanie lub dofinansowywanie szkoleń, warsztatów, seminariów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ II

ZADANIE Nr 2

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Współpraca z Przychodnią Specjalistyczną - Poradnią Leczenia Uzależnień w Radomsku, oraz innymi podmiotami zajmującymi się leczeniem uzależnień w zakresie m.in. zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu i pacjentów itp.
2. Dofinansowywanie szkoleń dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu, a w szczególności dla:
 - a) nauczycieli,
 - b) innych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.
3. Wspieranie działań podejmowanych przez stowarzyszenia abstynenckie na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia.
4. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, z terenu gminy i spoza niej.
5. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Radomsku

ROZDZIAŁ III

ZADANIE Nr 3

Pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna i psychologiczna dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz ochrona przed przemocą w rodzinie.

1. Finansowanie i kierowanie osób realizujących zadania Programu na szkolenia z zakresu profilaktyki, a w szczególności szkolenia dla:
 - a) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - b) nauczycieli,
 - c) innych osób, które są zaangażowane w działalność profilaktyczną.
2. Finansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związany z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku leczenia i zlecenie biegłemu sądowemu badanie u osoby nadużywającej alkoholu celem orzeczenia i wskazania sposobu leczenia.
4. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą.

ROZDZIAŁ IV

ZADANIE Nr 4

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1. Monitorowanie sytuacji w Gminie Radomsko pod kątem utworzenia lub dofinansowania centrum integracji społecznej.

ROZDZIAŁ V

ZADANIE Nr 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi w sklepach i punktach gastronomicznych.
2. Kontrola spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych ustawowym zakazem.

Dział IV. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej pięciokrotności diety pracowniczej obowiązującej w danym okresie za jedno posiedzenie, w ramach którego członek komisji:
 - a) Opiniuje, inicjuje i nadzoruje wykonanie Programu;
 - b) Opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy;
 - c) Kontroluje przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi;
 - d) Podejmuje działania zmierzające do zastosowania leczenia wobec osoby nadużywającej alkoholu oraz decyduje o skierowaniu sprawy do sądu.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podnoszą i doskonalą kwalifikacje poprzez udział m.in. w szkoleniach, seminariach itp.

Dział V. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Radomsko na rok 2018.

Zadania wynikające z Programu realizowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Łączna kwota przeznaczona na realizację Programu w 2018 r. to **59.000,00 zł**.

Wydatki na poszczególne zadania przewidziane w Programie przedstawiają się następująco:

Lp.	Zadania	Planowane środki
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży	39.000, 00 zł
2.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień	5.000,00 zł
3.	Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna i psychologiczna dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz ochrona przed przemocą w rodzinie	8.000,00 zł
4.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	1.000,00 zł
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	1.000,00 zł
	RAZEM:	54.000,00 zł

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – **5.000,00 zł**

Dział V . Postanowienia końcowe.

Koordinację Programu powierza się przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomsku.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie,
- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Programu.

Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza łączny raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Radomsko za rok 2018 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Radomsko za rok 2018 i przedstawia go Wójtowi oraz Radzie Gminy do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.